

Lagrådsremiss

Kompletterande bestämmelser om flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 5 juni 2025

Elisabeth Svantesson

Ingrid Björnsson
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Regeringen har – efter överenskommelse i Pensionsgruppen – lämnat förslag till riksdagen om flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring m.m. (se prop. 2023/24:159, bet. 2024/25:SkU4, rskr. 2024/25:16, SFS 2024:974). Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2025.

I denna lagrådsremiss lämnas förslag på kompletterande bestämmelser för att åtgärda vissa utestående frågor som uppmärksammats i samband med den praktiska tillämpningen av de nya flexibla utbetalningsreglerna. Förslagen innebär att det införs ett antal undantag från villkoret om att utbetalning från en pensionsförsäkring ska göras med samma eller med stigande belopp under de första fem utbetalningsåren (femårsregeln). Enligt förslagen får pension betalas ut med ett lägre belopp än det belopp som betalades ut vid den närmast föregående utbetalningen om sänkningen beror på ändringar av försäkringstekniska antaganden som tillämpas vid beräkningen av utbetalningens storlek, uttag av avgifter som följer av försäkringsavtalet eller ändringar av antalet utbetalningar per år. Förslagen gäller vid utbetalning av ålderspension och efterlevandepension från en pensionsförsäkring.

I lagrådsremissen lämnas även ett förslag som syftar till att likställa villkoren för fond- och depåförsäkring. Det undantag från femårsregeln som finns för fondförsäkring och som avser korrigeringar av utbetalningarna på grund av förändringar i fondandelarnas värde föreslås utvidgas till att också gälla depåförsäkring.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	4
3	Ärendet och dess beredning	7
4	Bakgrund och gällande rätt	7
5	Kompletterande bestämmelser om flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring	8
6	Neutrala regler för depåförsäkring	11
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	13
8	Konsekvensanalys	14
8.1	Syfte och alternativa lösningar	15
8.2	Offentligfinansiella effekter	15
8.3	Effekter för individer	15
8.4	Effekter för företag	16
8.5	Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna	17
8.6	Övriga effekter	17
9	Författningskommentar	17
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Kompletterande bestämmelser om flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring	20
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	21
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	24

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).

2 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹

dels att nuvarande 58 kap. 11 a § ska betecknas 58 kap. 11 b §,

dels att 58 kap. 1 a, 1 b, den nya 11 b och 15 §§ och rubriken närmast före 58 kap. 15 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 58 kap. 11 a och 14 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

58 kap.

1 a §

Sådana avtal om tjänstepension som avses i 28 kap. 2 § andra stycket ska

1. ingås med ett utländskt tjänstepensionsinstitut, och

2. uppfylla de villkor som anges i fråga om pensionsförsäkring i

– 5 och 6 §§ om gränsdragning,

– 7 § om tjänstepensionsförsäkring,

– 8 § och 9 § första och andra styckena om den försäkrade,

– 10–14 §§ om ålders-, sjuk- och efterlevandepension, – 10–14 a §§ om ålders-, sjuk- och efterlevandepension,

– 15 § om *fondförsäkring*, och – 15 § om *försäkringar där försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär placeringsrisken*, och

– 16–16 b §§ om försäkringsavtalets utformning.

Vad som avses med ett utländskt tjänstepensionsinstitut framgår av 39 kap. 13 a §.

1 b §

Vid tillämpningen av 1 a § ska

– tjänstepensionsinstitutet anses som försäkringsgivare,

– arbetsgivaren anses som försäkringstagare, och

– den anställde anses som försäkrad och förmånstagare.

I fråga om efterlevandepension enligt 13 och 14 §§ ska också den anställdes efterlevande anses som förmånstagare. I fråga om efterlevandepension enligt 13–14 a §§ ska också den anställdes efterlevande anses som förmånstagare.

11 a §

Vad som sägs i 11 § hindrar inte att ålderspension betalas ut med ett lägre belopp än det belopp som betalades ut vid den närmast föregående utbetalningen, om sänkningen beror på

1. ändringar av försäkrings-
tekniska antaganden som tillämpas
vid beräkningen av utbetalningens
storlek,

2. uttag av avgifter som följer av
försäkringsavtalet, eller

3. ändringar av antalet utbetal-
ningar per år.

11 b §²

För sådan ålderspension enligt
allmän pensionsplan som ska
upphöra under den försäkrades
livstid gäller, i stället för vad som
sägs i 11 §, det som anges i planen.
Vad som avses med allmän
pensionsplan framgår av 20 §.

För sådan ålderspension enligt
allmän pensionsplan som ska
upphöra under den försäkrades
livstid gäller, i stället för vad som
sägs i 11 och 11 a §§, det som anges
i planen. Vad som avses med
allmän pensionsplan framgår av
20 §.

14 a §

Vad som sägs i 14 § hindrar inte
att efterlevandepension betalas ut
med ett lägre belopp än det belopp
som betalades ut vid den närmast
föregående utbetalningen, om
sänkningen beror på

1. ändringar av försäkrings-
tekniska antaganden som tillämpas
vid beräkningen av utbetalningens
storlek,

2. uttag av avgifter som följer av
försäkringsavtalet, eller

3. ändringar av antalet
utbetalningar per år.

Fondförsäkringar

För fondförsäkringar klass III
enligt 2 kap. 12 § försäkrings-
rörelselagen (2010:2043) eller
2 kap. 11 § lagen (2019:742) om
tjänstepensionsföretag ska det vid
bedömningen enligt 11 och 14 §§
av utbetalningarnas storlek under
de första fem åren bortses från

Försäkringar där försäkrings- tagarna eller andra ersättnings- berättigade bär placeringsrisken

15 §³

För pensionsförsäkringar där
försäkringstagarna eller andra
ersättningsberättigade bär
placeringsrisken ska det vid
bedömningen enligt 11, 11 a, 14
och 14 a §§ av utbetalningarnas
storlek under de första fem
utbetalningsåren bortses från

² Senaste lydelse av tidigare 11 a § 2024:974.

³ Senaste lydelse 2019:787.

sådana förändringar av beloppen
som beror på *fondandelarnas*
kursutveckling.

sådana förändringar av *de*
utbetalade beloppen som beror på
att värdet av tillgångarna i
försäkringen har ändrats.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringens förslag om ändrade bestämmelser för att möjliggöra flexibla utbetalning från pensionsförsäkring och pensionssparkonto trädde i kraft den 1 januari 2025 (prop. 2023/24:159, bet. 2024/25:SkU4, rskr. 2024/25:16, SFS 2024:974). Efter riksdagsbehandling av förslaget har det framkommit behov av vissa kompletteringar av regelverket.

Inom Finansdepartementet har promemorian Kompletterande bestämmelser om flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring utarbetats. I promemorian lämnas förslag som syftar till att motverka vissa problem med att bestämma utbetalningarnas storlek under de första fem utbetalningsåren.

En sammanfattning av promemorians förslag finns i *bilaga 1* och promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*.

Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2025/00346).

I denna lagrådsremiss behandlas förslagen i promemorian.

4 Bakgrund och gällande rätt

I detta sammanhang avses med ålderspension utbetalning av belopp från en pensionsförsäkring enligt 58 kap. 6 § 1 inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL. Det är utbetalningar som görs till den försäkrade när denne uppnått en viss ålder. Det är således inte fråga om pension som betalas från det allmänna, utan från en pensionsförsäkring som den försäkrade antingen fått genom sin anställning (tjänstepension) eller sparat till på egen hand.

Ålderspension från en pensionsförsäkring kan betalas ut så länge den försäkrade lever (livsvarig ålderspension). Den kan också betalas ut under en viss tid (temporär ålderspension). Ålderspension som inte upphör före 65 års ålder måste betalas ut under minst fem år och under de första fem utbetalningsåren med samma eller stigande belopp vid varje utbetalningstillfälle (den s.k. femårsregeln). Om pensionen ska upphöra vid 65 års ålder får den dock betalas ut under minst tre år. Syftet med förbudet mot att sänka utbetalningarna under den inledande femårsperioden är att pensionsutbetalningarna ska fördelas så att de tillgodoser ett varaktigt pensioneringsbehov och att avdrag inte ska kunna medges för en försäkring utan pensionssyfte som i praktiken fungerar som en kapitalförsäkring (jfr prop. 1950:93 s. 171, prop. 1975/76:31 s. 119 och prop. 1989/90:34 s. 57). En mer utförlig beskrivning av gällande rätt avseende pensionsförsäkring och arbetsgivarens avdragsrätt finns i prop. 2023/24:159 s. 8–9.

I oktober 2023 kom Pensionsgruppen överens om att genomföra en översyn med målet om ett mer flexibelt uttag av tjänstepensionen. Pensionsgruppen är en blocköverskridande arbetsgrupp som består av företrädare för samtliga riksdagspartier. Den 13 juni 2024 lämnade

regeringen en proposition till riksdagen med förslag om flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring och pensionssparkonto (prop. 2023/24:159). De ändrade reglerna trädde i kraft den 1 januari 2025.

Ändringarna innebär att den försäkrade, utan hinder av femårsregeln, kan göra uppehåll i utbetalningarna av ålderspension och förlänga den sammanlagda utbetalningstiden under de första fem utbetalningsåren. Om den försäkrade gör uppehåll med utbetalningarna ska kravet på samma eller stigande belopp respekteras när utbetalningarna väl återupptas, dvs. utbetalningar efter uppehållet ska göras med samma belopp som den sista utbetalningen före uppehållet eller med stigande belopp. Om den försäkrade väljer att förlänga utbetalningstiden får utbetalningarna sättas ned med hänsyn till den nya utbetalningstiden. De ska dock under den tid som kvarstår av femårsperioden göras med samma eller stigande belopp jämfört med den första utbetalningen efter förlängningen. Möjligheten att göra uppehåll i utbetalningarna och att förlänga utbetalningstiden gäller även för efterlevandepension.

Motsvarande ändringar har genomförts för utbetalningar av ålderspension och efterlevandepension från ett pensionssparkonto.

5 Kompletterande bestämmelser om flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring

Regeringens förslag: Förhållandet att utbetalning av ålderspension eller efterlevandepension från en pensionsförsäkring ska göras med samma eller stigande belopp under de första fem utbetalningsåren hindrar inte att pensionen betalas ut med ett lägre belopp än det belopp som betalades ut vid den närmast föregående utbetalningen, om sänkningen beror på

- ändringar av försäkringstekniska antaganden som tillämpas vid beräkningen av utbetalningens storlek,
- uttag av avgifter som följer av försäkringsavtalet, eller
- ändringar av antalet utbetalningar per år.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna, bl.a. *Finansinspektionen*, *PTK*, *Riksförbundet Pensionärsgemenskap*, *Skatteverket*, *Svensk Försäkring*, *Svenska Bankföreningen*, *Svenskt Näringsliv* och *Saco*, tillstyrker eller är positiva till förslagen i promemorian. En handfull remissinstanser, bl.a. *Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet*, *SKPF Pensionärerna* och *SPF Seniorerna* har inga invändningar eller synpunkter i sak. Ingen remissinstans är negativ till eller avstyrker förslagen.

Finansinspektionen anser att förslagen leder till en jämnare utbetalningskurva, vilket enligt inspektionen är eftersträvarsvärt för försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade. Det bör dock enligt inspektionen förtydligas att undantagsmöjligheterna inte är avsedda att användas för att

justera utbetalningsbeloppen nedåt i någon större utsträckning. Justeringar bör bara göras om de försäkringstekniska antagandena eller avgifterna ändras av legitima skäl och försäkringsföretaget bör tydligt kunna redovisa dessa skäl. Finansinspektionen anser att det ur ett konsumentperspektiv är särskilt positivt att förslagen möjliggör en ökning av antalet utbetalningar per år.

Skatteverket påpekar att regelverken för pensionsförsäkring och pensionssparkonto inte längre kommer att vara neutrala om inte motsvarande undantag från femårsregeln införs även för pensionssparkonto.

Svensk Försäkring och *Svenska Aktuarieföreningen* uppger att såväl ändringar som tillämpningen av försäkringstekniska antaganden kan leda till minskade utbetalningsbelopp. Till exempel kan den faktiska avkastningen understiga den antagna prognosräntan vilket kan leda till sänkta utbetalningsbelopp. Remissinstanserna anser att undantaget bör kompletteras så att utbetalningarna kan sänkas även vid tillämpning av försäkringstekniska antaganden som används vid beräkningen av utbetalningens storlek.

Skälen för regeringens förslag: De nya bestämmelserna om utbetalning från pensionsförsäkring och pensionssparkonto som gäller sedan den 1 januari 2025 infördes bl.a. för att möjliggöra mer flexibla lösningar när det gäller att ta ut sin ålderspension och att öka möjligheterna att växla mellan arbetsliv och pension (se prop. 2023/24:159 s. 12). Den ökade flexibiliteten i regelverket innebär att den försäkrade, utan hinder av den s.k. femårsregeln, kan göra uppehåll i utbetalningarna av ålderspension och förlänga den sammanlagda utbetalningstiden under de första fem utbetalningsåren. Det medför också att den sammanlagda utbetalningstiden kan sträcka sig över en längre tidsperiod än tidigare. Om den försäkrade gör uppehåll med utbetalningarna under tre års tid under de första fem utbetalningsåren kommer det sammanlagt att ha förflutit åtta kalenderår under dessa fem första utbetalningsår.

Försäkringsföretag ska följa den s.k. stabilitetsprincipen, vilken innebär att försäkringsrörelse ska drivas med tillfredsställande soliditet, likviditet och kontroll över risker, så att företagets åtaganden gentemot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar kan fullgöras (4 kap. 1 § försäkringsrörelselagen [2010:2043]). Principen får till följd att försäkringsföretagen är skyldiga att regelbundet uppdatera sina antaganden av externa faktorer som påverkar rörelsen. Dessa faktorer kan ändras på grund av t.ex. förändringar på finansmarknaden eller av försäkringsbeståndet, av ändrad lagstiftning och andra föreskrifter. Femårsregelns krav på utbetalning av samma eller stigande belopp under de första fem utbetalningsåren hindrar sänkningar av utbetalat belopp vilket riskerar att komma i konflikt med tillämpningen av stabilitetsprincipen.

Efter att möjligheten till uppehåll med utbetalningarna infördes har det framkommit att denna möjlighet i sig medför svårigheter för försäkringsföretagen vid beräkningen av utbetalningarnas storlek. Svårigheterna sammanhänger med att femårsregeln anger att utbetalning ska göras med samma eller stigande belopp under de första fem utbetalningsåren och att utbetalningarna efter ett uppehåll ska vara lika stora eller stigande i förhållande till den sista utbetalningen före uppehållet. Försäkringsföretagen kan under femårsperioden, t.ex. vid ändrade försäkringstekniska

antaganden, behöva räkna om utbetalningarnas storlek. Det har tidigare hanterats genom att en omräkning av utbetalningarna har skjutits upp till efter de första fem åren. Med möjligheten att göra uppehåll i utbetalningarna blir det svårare att beräkna hur lång tid som faktiskt kommer att förflyta under de första fem utbetalningsåren eftersom såväl antalet uppehåll som längden på dessa är obegränsade. Konsekvensen av att bryta mot femårsregelns krav på samma eller stigande belopp är att pensionsförsäkringen ska skattas av (se 58 kap. 19 a § IL). Vid avskattning ska försäkringstagaren eller förmånstagaren ta upp försäkringskapitalet multiplicerat med 1,5 som inkomst av tjänst. Dessa långtgående effekter får till följd att försäkringsföretagen måste göra mer försiktiga antaganden om utbetalningarnas storlek och att försäkringstekniska justeringar som påverkar utbetalningarna skjuts upp till efter de första fem utbetalningsåren. Denna försiktighet påverkar försäkringstagarna negativt genom att de får lägre initiala utbetalningar. Kurvan över den försäkrades erhållna utbetalningar över tid blir brantare än vad som annars skulle vara nödvändigt.

Ett annat problem med femårsregelns krav på att utbetalning ska göras med samma eller stigande belopp under de första fem utbetalningsåren är att den försäkrade inte kan förkorta utbetalningsperioderna. En årsvis eller kvartalsvis utbetalning kan således inte ändras till t.ex. månadsvis utbetalning under de första fem utbetalningsåren eftersom varje utbetalning då blir mindre.

Regeringen anser att det är angeläget att den nyligen införda möjligheten till uppehåll med utbetalningarna från en pensionsförsäkring kan genomföras i praktiken utan försämringar för försäkringstagarna. Det får anses vara en nackdel för försäkringstagarna att utbetalningarna sätts onödigt lågt under de första fem utbetalningsåren på grund av att hänsyn inte kan tas till externa effekter som borde medföra en sänkning av det utbetalade beloppet. Om försäkringsföretagen inte behövde ta sådan hänsyn skulle utbetalningarna kunna höjas initialt och få en lägre ökningstakt, vilket skulle medföra en jämnare utbetalningskurva. Regeringen anser vidare att det är rimligt att den försäkrade kan ändra utbetalningsperiod under de första fem utbetalningsåren, utan att det kommer i konflikt med kravet på samma eller stigande utbetalningsbelopp.

För att komma till rätta med de beskrivna praktiska tillämpningsproblemen föreslår regeringen att det införs ett antal undantag från femårsregeln vid utbetalning av ålderspension och efterlevandepension från pensionsförsäkring. Förslaget innebär att utbetalningarna kan sänkas under de första fem utbetalningsåren om sänkningen beror på

- ändringar av försäkringstekniska antaganden som tillämpas vid beräkningen av utbetalningens storlek,
- uttag av avgifter som följer av försäkringsavtalet, eller
- ändringar av antalet utbetalningar per år.

Svensk Försäkring och *Svenska Aktuari föreningen* uppger att även tillämpningen av försäkringstekniska antaganden kan leda till minskade utbetalningsbelopp och önskar att lagförslaget kompletteras med en möjlighet att sänka utbetalningarna även i sådana situationer. Regeringen ser dock inget skäl att ändra utformningen av förslaget. Såväl ändrade försäkringstekniska antaganden som ändrad tillämpning av befintliga

försäkringstekniska antaganden omfattas av den föreslagna lagtexten, under förutsättning att de påverkar beräkningen av utbetalningens storlek.

Regeringen gör bedömningen att de föreslagna undantagen kan genomföras utan att det ursprungliga syftet med femårsregeln urholkas eller förfelas. Det förhållandet att försäkringsföretagen i större utsträckning kan justera utbetalningarna nedåt bedöms inte negativt påverka att pensionsförsäkringen fyller ett varaktigt pensioneringsbehov eller att det finns ett pensionssyfte.

Finansinspektionen anser att det bör förtydligas att undantagsmöjligheterna inte är avsedda att användas för att justera utbetalningsbeloppen nedåt i någon större utsträckning. Justeringar bör enligt inspektionen bara göras om de försäkringstekniska antagandena eller avgifterna ändras av legitima skäl, och försäkringsföretaget bör tydligt kunna redovisa dessa skäl. Regeringen anser att ramarna för undantagen tydligt framgår av den föreslagna lagtexten. Det bör erinras om att den ovan nämnda stabilitetsprincipen innebär ett skydd för försäkringstagarna genom att de kan förlita sig på att utbetalningarna inte förändras på ett oförutsägbart eller rättsosäkert sätt. Det förefaller osannolikt att försäkringsföretagen i strid med stabilitetsprincipen skulle sänka utbetalningarna utan fullgoda skäl. Skälet för att införa dessa undantag är tvärtom att utbetalningarna ska kunna sättas högre från början och att kurvan över utbetalningarnas storlek över tid ska kunna bli flackare.

Skatteverket påpekar att regelverket för pensionsförsäkring och pensionssparkonto inte längre kommer att vara neutralt om inte motsvarande undantag införs för utbetalningar från pensionssparkonto. Såvitt regeringen förstår finns det dock inte ett motsvarande behov av att kunna justera ned utbetalningar från pensionssparkonton under de första fem åren. Målsättningen att reglerna för pensionsförsäkringar och pensionssparkonton bör vara neutrala är inte så stark att den motiverar införandet av bestämmelser som inte behövs. Regeringen anser därför att det saknas skäl att införa motsvarande undantag vid beräkningen av utbetalningarnas storlek från pensionssparkonto.

Lagförslag

Förslaget medför att nuvarande 58 kap. 11 a § IL ändras och benämns 11 b §, att även 58 kap. 1 a och 1 b §§ IL ändras och att det införs två nya paragrafer, 58 kap. 11 a och 14 a §§ IL.

6 Neutrala regler för depåförsäkring

Regeringens förslag: Det undantag från femårsregeln som i dag gäller för fondförsäkring utvidgas till att också omfatta s.k. depåförsäkringar.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker eller har inga invändningar mot eller synpunkter på förslaget. *Finansinspektionen* och *Skatteverket* lämnar synpunkter på den lagtekniska utformningen av

förslaget. Skatteverket efterfrågar även en motsvarande justering av bestämmelserna i 28 kap. 10 § IL.

Skälen för regeringens förslag: Pensionsförsäkringar brukar delas in i tre olika grupper: traditionell försäkring, fondförsäkring och depåförsäkring.

I en traditionell pensionsförsäkring (som inte är en depåförsäkring) garanteras försäkringstagaren en viss lägsta avkastning på inbetalda premier, från en viss ålder eller tidpunkt och under en viss tid eller livsvarigt. Därutöver kan försäkringsgivaren betala ut ytterligare belopp i form av återbäring. I en traditionell försäkring har försäkringstagaren mycket små eller inga möjligheter att påverka placeringsinriktningen för de inbetalda premierna, och det är försäkringsgivaren som bär placeringsrisken.

I en fond- och depåförsäkring bestämmer försäkringstagaren själv hur de inbetalda premierna ska investeras och bär som en följd av det också placeringsrisken. Försäkringsgivaren lämnar normalt inte några garantier när det gäller utfallande försäkringsbelopp, utan utbetalningarnas storlek bestäms av försäkringens värde. Fond- och depåförsäkring är således till sin konstruktion mycket lika varandra. Skillnaden består i hur premierna får placeras. I en fondförsäkring är försäkringstagaren hänvisad till att placera premierna i värdepappersfonder och specialfonder som anvisas av försäkringsgivaren. I en depåförsäkring får inbetalda premier även placeras i andra typer av värdepapper än fonder.

För fondförsäkring finns det ett undantag från femårsregeln i 58 kap. 15 § IL. Vid bedömningen av om utbetalningarna görs med samma eller med stigande belopp under de första fem åren bortses från sådana förändringar av beloppen som beror på fondandelarnas kursutveckling. Undantaget gäller specifikt för fondförsäkringar klass III enligt 2 kap. 12 § försäkringsrörelselagen (2010:2043) eller 2 kap. 11 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag. Skatteverket har i ett ställningstagande gjort bedömningen att kapitalet i en depåförsäkring, för att försäkringen ska omfattas av undantaget, måste omplaceras till externt förvaltade fonder innan första utbetalningstillfället (se Skatteverkets ställningstagande den 11 augusti 2011, Skattemässig klassificering av utländska fondförsäkringar meddelade inom EES som vid tecknandet inte endast är anknutna till externt förvaltade fonder och av depåförsäkringar meddelade inom EES).

Regeringen anser att likheterna mellan fond- och depåförsäkring motiverar att motsvarande regler ska gälla för dessa försäkringstyper. Att kapitalet måste omplaceras innan utbetalning påbörjas är i dag en omotiverad nackdel för försäkringstagare som innehar en depåförsäkring. I syfte att uppnå konkurrensneutralitet mellan fond- och depåförsäkring föreslås därför att undantaget från femårsregeln för minskning av utbetalning som beror på förändringar av tillgångarnas värde utvidgas till att omfatta alla pensionsförsäkringar för vilka försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär placeringsrisken. Ledning för utformningen av bestämmelsen har hämtats från uttryckssättet i 4 kap. 17 c § tredje stycket försäkringsrörelselagen som också omfattar fond- och depåförsäkringar (se prop. 2020/21:33 s. 33).

Skatteverket ifrågasätter om inte 28 kap. 10 § IL bör justeras på motsvarande vis som 58 kap. 15 § IL. Enligt Skatteverket skulle det innebära

att samma försäkringstyper benämns på ett enhetligt sätt och att lagtexten blir tydligare. Regeringen konstaterar, utan att ta ställning till om Skatteverkets förslag bör genomföras eller inte, att det saknas beredningsunderlag för att genomföra den efterfrågade ändringen inom ramen för detta lagstiftningsprojekt.

Lagförslag

Förslaget medför ändringar i 58 kap. 1 a och 15 §§ IL.

7 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 2026.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Majoriteten av remissinstanserna har inga synpunkter på ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) avstyrker förslaget om införandedatum den 1 januari 2026 och önskar ett tidigare ikraftträdande. SKR framför att möjlighet till uppehåll med utbetalningarna införs inom kommuner och regioner senast den 1 juli 2025. Ett införandedatum vid ett senare tillfälle riskerar ge viss varierad hantering hos försäkringsgivarna fram till ikraftträdandet av de kompletterande bestämmelserna.

Finansinspektionen anser att möjligheten att tillämpa de föreslagna två första undantagen i 58 kap. 11 a och 14 a §§ IL på pensionsförsäkringsavtal där utbetalningar redan har påbörjats bör begränsas. Att möjliggöra undantag från femårsregeln på grund av ändrade försäkringstekniska antaganden eller uttag av avgifter för försäkringsavtal där utbetalningar redan har påbörjats bidrar enligt inspektionen inte till att lösa det aktuella problemet. De initiala utbetalningarna har i sådana fall redan skett och kan således inte höjas. Även rättssäkerhetshänsyn talar enligt Finansinspektionen för att försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade ska kunna förlita sig på att utbetalningar som redan har påbörjats inte kommer att sänkas på ett sätt som var svårt att förutse när utbetalningarna startades.

Skälen för regeringens förslag: Reglerna om flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring och pensionssparkonto trädde i kraft den 1 januari 2025. I propositionen uttalade regeringen att det är angeläget att de nya bestämmelserna träder i kraft så snart som möjligt. Regeländringarna innebar att det nu är möjligt att göra uppehåll med utbetalningarna från en pensionsförsäkring eller att förlänga utbetalningstiden efter det att utbetalning har påbörjats. Det är dock upp till arbetsmarknadens parter och försäkringsföretagen att se till att de nya möjligheterna realiseras i praktiken.

De kompletterande bestämmelser som föreslås i denna lagrådsremiss syftar till att motverka problem vid tillämpningen av de nya flexibla utbetalningsreglerna. Även dessa bör därför träda i kraft så snabbt som

möjligt. Regeringen anser, till skillnad mot vad *SKR* anför, att den tidigaste möjliga tidpunkten för ikraftträdandet är den 1 januari 2026. Eftersom förslaget inte sammanhänger med någon beskattningsutlösande händelse, utan bara innebär lättnader i reglerna om vad som utgör en pensionsförsäkring, saknas det skäl att föreslå några tillämpnings- eller övergångsregler. Försäkringsföretagen kan inte använda de ökade möjligheterna till undantag från femårsregeln innan reglerna har trätt i kraft, men bör kunna ta hänsyn till de kommande reglerna vid t.ex. en initial beräkning av utbetalningarnas storlek som görs före ikraftträdandet.

Förslaget påverkar villkoren för utbetalning av ålders- och efterlevandepension. Det bör inte finnas något hinder mot att till fördel för försäkringstagaren ändra villkoren i redan ingångna försäkringsavtal när utbetalning inte har påbörjats. En sådan justering bör kunna genomföras utan att det medför högre premieinbetalningar eller på annat sätt försämrar villkoren för den enskilde. Det finns inte heller något tvingande inslag i förslaget, utan det ger bara försäkringsföretagen möjlighet att i större utsträckning avvika från femårsregeln. Förslaget bör därför kunna tillämpas direkt på samtliga pensionsförsäkringar där utbetalning ännu inte påbörjats.

Finansinspektionen anser att pensionsförsäkringar från vilka utbetalning har påbörjats bör undantas från tillämpningen av de nya reglerna. Regeringens uppfattning är dock att en sådan begränsning både är onödig och i enskilda fall skulle kunna vara till nackdel för försäkringstagaren. Till exempel skulle hänsyn inte kunna tas till de kommande ändringarna när utbetalningens storlek ska bestämmas för någon som påbörjar sin utbetalning under hösten 2025. Den personens initiala utbetalning skulle då behöva sättas lägre jämfört med den som påbörjar sin utbetalning efter årsskiftet. Utan en begränsning är det också möjligt att justera upp en tidigare bestämd för låg utbetalning innan de fem första utbetalningsåren har förflutit, eftersom undantagen kan tillämpas i framtiden. Med en begränsning skulle den för lågt bestämda utbetalningen inte kunna justeras förrän efter femårsperioden.

Eftersom möjligheten att avvika från femårsregeln är till fördel för försäkringstagarna och stabilitetsprincipen garanterar en rättssäker och likformig tillämpning anser regeringen att det saknas skäl att begränsa tillämpningen på det sätt som *Finansinspektionen* efterfrågar. Om det är försäkringstekniskt möjligt bör de nu föreslagna bestämmelserna kunna tillämpas när utbetalning har påbörjats. Det kan överlämnas till försäkringsbranschen att avgöra om det är möjligt och rimligt att avvika från femårsregeln även för de pensionsförsäkringsavtal där utbetalning redan har påbörjats.

8 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

8.1 Syfte och alternativa lösningar

Syftet med förslaget är säkerställa att den nyligen införda möjligheten till uppehåll med utbetalningarna från en pensionsförsäkring kan genomföras i praktiken utan försämringar för försäkringstagarna. Försäkringsföretagen har problem att beräkna en profil på utbetalningarna under de första fem utbetalningsåren som inte är ofördelaktig för försäkringstagarna. Problemet avhjälpas genom att försäkringsföretagen ges möjlighet att avvika från femårsregeln när utbetalningarnas storlek behöver justeras av försäkringstekniska skäl.

Utöver vad som anges i avsnitt 7 om ikraftträdande- och övergångsbestämmelser görs bedömningen att ingen ytterligare hänsyn till förslagets ikraftträdande behöver tas. Eftersom förslagen i lagrådsremissen främst syftar till att komplettera regler som redan trätt i kraft bedöms behovet av att särskilt utvärdera effekterna av de föreslagna regelförändringarna som begränsat. I ett bredare perspektiv är det av värde att utvärdera om flexiblere regler för utbetalning av pensionsförsäkring i stort kan ha påverkat viljan att arbeta eller gå i pension. För att en sådan utvärdering ska kunna visa på eventuella effekter behöver dock reglerna ha varit i kraft ett antal år.

8.2 Offentligfinansiella effekter

Förslaget om flexiblere regler för utbetalning från pensionsförsäkring och pensionssparkonto bedömdes inte ha någon offentligfinansiell effekt, se prop. 2023/24:159 s. 18. I denna lagrådsremiss lämnas förslag på ytterligare undantag från femårsregeln i syfte att motverka vissa problem med att bestämma utbetalningarnas storlek under de första fem utbetalningsåren. Därför bedöms inte heller förslagen i avsnitt 5 i denna lagrådsremiss ha någon offentligfinansiell effekt.

Förslaget i avsnitt 6 syftar till att likställa reglerna för fond- och depåförsäkring. Förslaget möjliggör justeringar av utbetalningarna från depåförsäkring på grund av värdeförändringar. Dessa justeringar kan göras även i dag men kräver att kapitalet i depåförsäkringen omplaceras. Inte heller detta förslag bedöms ha någon offentligfinansiell effekt.

8.3 Effekter för individer

Förslagen i denna lagrådsremiss ger försäkringsföretagen ökade möjligheter att under vissa förutsättningar sänka utbetalningarna från en pensionsförsäkring under de första fem utbetalningsåren. Det kan vid en första anblick anses som en försämring för de enskilda försäkringstagarna som får en mindre pensionsutbetalning. Den effekten kan möjligen uppstå i enskilda fall, men regeringen bedömer att förslaget gynnar försäkringstagarkollektivet som helhet då det förväntas medge en högre utbetalning under de första fem åren samt en jämnare utbetalningsprofil. På grund av femårsregelns nuvarande utformning måste försäkringsföretagen bestämma utbetalningarnas storlek med en viss säkerhetsmarginal under

de första fem utbetalningsåren, för att säkerställa att de kan genomföras med samma eller med stigande belopp. En bidragande orsak till detta är också att ett brott mot femårsregeln leder till avskattning av försäkringen, vilket kan innebära betydande skattekonsekvenser för försäkringstagaren. Genom att försäkringsföretagen nu får möjlighet att bestämma utbetalningarnas storlek utan hänsyn till ändringar av försäkringstekniska antaganden och uttag av avgifter kan utbetalningarna initialt sättas till ett högre belopp än tidigare. Kurvan över utbetalningstakten kan därmed bli flackare, med en mindre ökning över tid. I promemorian anges att ändringarna i allmänhet bör gynna försäkringstagarna, eftersom de flesta som påbörjar utbetalning av ålders- eller efterlevandepension bedöms vara betjänta av högre utbetalningar tidigare under sin pension än senare. *SKPF Pensionärerna* och *SPF Seniorerna* invänder mot promemorians bedömning och menar att många pensionärer redan i dag har en högre pension i början av pensionärlivet. Regeringen har förståelse för synpunkten men håller fast vid att bedömningen är en rimlig utgångspunkt för pensionärskollektivet som helhet, även om den inte gäller för alla pensionärer.

Förslaget gör det också möjligt för försäkringstagarna att byta utbetalningsperiod under de första fem utbetalningsåren till ett kortare intervall. Det är redan i dag möjligt att förlänga tiden mellan utbetalningarna, t.ex. från månadsvisa utbetalningar till kvartalsvisa, eftersom det leder till ett högre utbetalt belopp per tillfälle. Genom det nu lämnade förslaget blir det också möjligt att förkorta tiden under de första fem utbetalningsåren: Om försäkringstagaren t.ex. initialt valt halvårsvisa utbetalningar kan det ändras till kvartals- eller månadsvisa utbetalningar. Förslaget bedöms öka flexibiliteten i systemet till fördel för försäkringstagarna utan att det påverkar att försäkringen ska fylla ett varaktigt pensioneringsbehov och att det ska finnas ett pensionssyfte.

Slutligen innebär förslaget mer neutrala regler mellan fond- och depåförsäkring. Den nuvarande möjligheten att vid tillämpning av femårsregeln bortse från förändringar av värdet på fondandelarna i en fondförsäkring utsträcks till att gälla även för värdeförändringar på tillgångarna i en depåförsäkring. Förslaget bedöms vara till fördel för försäkringstagare som innehar en depåförsäkring, eftersom dessa inte längre behöver omplacera kapitalet inför förestående utbetalning.

8.4 Effekter för företag

De nu föreslagna tillkommande undantagen från femårsregeln är inte tvingande regler. Det är frivilligt att ta in sådana villkor i försäkringsavtalen. Av den anledningen bedöms inte förslaget få effekter av betydelse för företagens arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Förslagen bedöms förenkla för försäkringsföretagen vid beräkningen av utbetalningens storlek de första fem utbetalningsåren. Förenklingarna har dock sannolikt en begränsad effekt för dessa företags totala administrativa kostnader.

8.5 Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslaget bedöms ha vissa mindre effekter för Skatteverket. Skatteverket kan behöva uppdatera informationsmaterial och få en mindre mängd ökad ärendehantering. Eventuella tillkommande kostnader kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. Utöver vad som anges ovan bedöms det inte finnas behov av några ytterligare informationsinsatser om förslaget.

Förslagen bedöms inte medföra några konsekvenser för de allmänna förvaltningsdomstolarna eller andra myndigheter.

8.6 Övriga effekter

Förslaget bedöms inte ha några effekter för sysselsättningen, för den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män eller för miljön.

9 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

58 kap.

1 a § Sådana avtal om tjänstepension som avses i 28 kap. 2 § andra stycket ska

1. ingås med ett utländskt tjänstepensionsinstitut, och
2. uppfylla de villkor som anges i fråga om pensionsförsäkring i
 - 5 och 6 §§ om gränsdragning,
 - 7 § om tjänstepensionsförsäkring,
 - 8 § och 9 § första och andra styckena om den försäkrade,
 - 10–14 a §§ om ålders-, sjuk- och efterlevandepension,
 - 15 § om *försäkringar där försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär placeringsrisken*, och
 - 16–16 b §§ om försäkringsavtalets utformning.

Vad som avses med ett utländskt tjänstepensionsinstitut framgår av 39 kap. 13 a §.

Paragrafen innehåller en definition av vad som avses med tjänstepensionsavtal.

I *första stycket* 2 utvidgas hänvisningen till bestämmelserna om villkor för ålders-, sjuk- och efterlevandepension med den nya 14 a §. Hänvisningen till 15 § ändras med anledning av de ändringar som görs i den paragrafen och i rubriken närmast före den.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

1 b § Vid tillämpningen av 1 a § ska

- tjänstepensionsinstitutet anses som försäkringsgivare,
- arbetsgivaren anses som försäkringstagare, och
- den anställde anses som försäkrad och förmånstagare.

I fråga om efterlevandepension enligt 13–14 a §§ ska också den anställdes efterlevande anses som förmånstagare.

I paragrafen finns bestämmelser om tillämpningen av 1 a §.

I *andra stycket* utvidgas hänvisningen till bestämmelserna om efterlevandepension med den nya 14 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

11 a § *Vad som sägs i 11 § hindrar inte att ålderspension betalas ut med ett lägre belopp än det belopp som betalades ut vid den närmast föregående utbetalningen, om sänkningen beror på*

1. ändringar av försäkringstekniska antaganden som tillämpas vid beräkningen av utbetalningens storlek,

2. uttag av avgifter som följer av försäkringsavtalet, eller

3. ändringar av antalet utbetalningar per år.

I paragrafen, som är ny, finns undantag från de kvalitativa villkoren i 11 § avseende utbetalning av ålderspension.

Femårsregeln i 11 § innebär att ålderspension inte får betalas ut under kortare tid än fem år och att varje utbetalning av pensionen under de första fem utbetalningsåren ska göras med samma eller med stigande belopp. Kravet på att utbetalningarna ska göras med samma eller med stigande belopp hindrar inte att ålderspension i vissa fall betalas ut med ett lägre belopp än det belopp som betalades ut vid den närmast föregående utbetalningen. Undantaget gäller i följande tre fall.

Enligt *punkt 1* får ålderspension betalas ut med ett lägre belopp om de försäkringstekniska antaganden som ligger till grund för beräkningen av utbetalningens storlek ändras eller tillämpas på ett annat sätt. Det kan t.ex. röra sig om ändrade livslängdsantaganden eller ändrad bedömning av den framtida utvecklingen av försäkringskapitalet. Antagandena behöver inte ha ändrats helt, det kan röra sig om en ändrad parameter i ett befintligt antagande eller en ändrad tillämpning. Det har inte heller någon betydelse varför antagandena har ändrats eller tillämpas på ett annat sätt. Ändringarna kan vara föranledda t.ex. av ändrad lagstiftning, annan normgivning, förändrat omvärldsläge eller ny bransch- eller företagspraxis.

Av *punkt 2* framgår att undantag också får göras vid uttag av avgifter som följer av försäkringsavtalet. Som exempel kan nämnas administrativa avgifter, betalning av avkastningsskatt och andra liknande avgifter som belastar försäkringskapitalet. Även i detta fall saknar det betydelse varför och hur avgiftsuttaget ändras. Det kan följa av lag, förordning, myndighetsföreskrifter, kollektivavtal, bransch- eller företagspraxis eller bilaterala överenskommelser. Att avgifterna får tas ut av försäkringskapitalet måste dock följa av försäkringsavtalet.

Femårsregeln hindrar inte heller, enligt *punkt 3*, att utbetalningarna sänks på grund av att försäkringstagaren ändrar utbetalningsperiod. Det gäller när försäkringstagaren vill ha tätare utbetalningar, dvs. en kortare period mellan varje utbetalning. Det kan t.ex. röra sig om att försäkringstagaren vill byta från utbetalning varje halvår till kvartals- eller månadsvisa utbetalningar. Om försäkringstagaren ändrar till utbetalningar

med längre mellanrum ökar beloppet vid varje utbetalning vilket inte strider mot femårsregeln.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

11 b § För sådan ålderspension enligt allmän pensionsplan som ska upphöra under den försäkrades livstid gäller, i stället för vad som sägs i 11 och 11 a §§, det som anges i planen. Vad som avses med allmän pensionsplan framgår av 20 §.

I paragrafen, som i nuvarande lydelse betecknas 11 a §, finns bestämmelser om ålderspension enligt allmän pensionsplan.

Hänvisningen till bestämmelserna i 11 § har kompletterats med en hänvisning till den nya 11 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

14 a § *Vad som sägs i 14 § hindrar inte att efterlevandepension betalas ut med ett lägre belopp än det belopp som betalades ut vid den närmast föregående utbetalningen, om sänkningen beror på*

1. ändringar av försäkringstekniska antaganden som tillämpas vid beräkningen av utbetalningens storlek,

2. uttag av avgifter som följer av försäkringsavtalet, eller

3. ändringar av antalet utbetalningar per år.

Paragrafen, som är ny, innehåller undantag från de kvalitativa villkoren avseende utbetalning av efterlevandepension i 14 §. Paragrafen innehåller motsvarande bestämmelser som gäller för ålderspension enligt 11 a §, se författningskommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

15 § För pensionsförsäkringar där försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär placeringsrisken ska det vid bedömningen enligt 11, 11 a, 14 och 14 a §§ av utbetalningarnas storlek under de första fem utbetalningsåren bortses från sådana förändringar av de utbetalade beloppen som beror på att värdet av tillgångarna i försäkringen har ändrats.

Paragrafen innehåller undantag från de kvalitativa villkoren avseende utbetalning av ålderspension enligt 11 § och efterlevandepension enligt 14 § när det är fråga om fondförsäkring.

Ändringarna innebär att undantaget utvidgas till att också gälla för depåförsäkring. För ett resonemang om hur de utbetalade beloppen ska beräknas, se prop. 1992/93:187 s. 207–208.

Ledning för utformningen av bestämmelsen har hämtats från uttryckssättet i 4 kap. 17 c § tredje stycket försäkringsrörelselagen (2010:2043), som också omfattar fond- och depåförsäkringar (se prop. 2020/21:33 s. 33).

Övervägandena finns i avsnitt 6.

Sammanfattning av promemorian Kompletterande bestämmelser om flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring

I denna promemoria lämnas förslag till kompletterande bestämmelser om flexibla regler för utbetalning från pensionsförsäkring. Syftet med förslagen är att motverka vissa problem med att bestämma utbetalningarnas storlek under de första fem utbetalningsåren som riskerar att försämrade för försäkringstagarna.

Förslagen innebär att det införs ett antal undantag från villkoret om att utbetalning från en pensionsförsäkring ska göras med samma eller med stigande belopp under de första fem utbetalningsåren (femårsregeln). Pension får betalas ut med ett lägre belopp än det belopp som betalades ut vid den närmast föregående utbetalningen om sänkningen beror på ändringar av försäkringstekniska antaganden som tillämpas vid beräkningen av utbetalningens storlek, uttag av avgifter som följer av försäkringsavtalet eller ändringar av antalet utbetalningar per år. Förslagen gäller vid utbetalning av ålderspension och efterlevandepension från en pensionsförsäkring.

I promemorian lämnas även ett förslag som syftar till att likställa villkoren för fond- och depåförsäkring. Det undantag från femårsregeln som finns för fondförsäkring och som avser korrigeringar av utbetalningarna på grund av förändringar i fondandelarnas värde föreslås utvidgas till att också gälla depåförsäkring.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹
dels att nuvarande 58 kap. 11 a § ska betecknas 58 kap. 11 b §,
dels att 58 kap. 1 a, 1 b och 15 §§ ska ha följande lydelse,
dels att den nya 58 kap. 11 b § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas två nya paragrafer, 58 kap. 11 a och 14 a §§, av
följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

58 kap.

1 a §

Sådana avtal om tjänstepension som avses i 28 kap. 2 § andra stycket ska

1. ingås med ett utländskt tjänstepensionsinstitut, och	
2. uppfylla de villkor som anges i fråga om pensionsförsäkring i	
– 5 och 6 §§ om gränsdragning,	
– 7 § om tjänstepensionsförsäkring,	
– 8 § och 9 § första och andra styckena om den försäkrade,	
– 10–14 §§ om ålders-, sjuk- och efterlevandepension,	– 10–14 a §§ om ålders-, sjuk- och efterlevandepension,
– 15 § om <i>fondförsäkring</i> , och	– 15 § om <i>försäkringar där försäkringstagarna bär placeringsrisken</i> , och
– 16–16 b §§ om försäkringsavtalets utformning.	

Vad som avses med ett utländskt tjänstepensionsinstitut framgår av 39 kap. 13 a §.

1 b §

Vid tillämpningen av 1 a § ska

- tjänstepensionsinstitutet anses som försäkringsgivare,
- arbetsgivaren anses som försäkringstagare, och
- den anställde anses som försäkrad och förmånstagare.

I fråga om efterlevandepension enligt 13 och 14 §§ ska också den anställdes efterlevande anses som förmånstagare.

I fråga om efterlevandepension enligt 13–14 a §§ ska också den anställdes efterlevande anses som förmånstagare.

11 a §

Vad som sägs i 11 § hindrar inte att ålderspension betalas ut med ett lägre belopp än det belopp som betalades ut vid den närmast

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

föregående utbetalningen, om sänkningen beror på

– ändringar av försäkrings- tekniska antaganden som tillämpas vid beräkningen av utbetalningens storlek,

– uttag av avgifter som följer av försäkringsavtalet, eller

– ändringar av antalet utbetalningar per år.

11 b §²

För sådan ålderspension enligt allmän pensionsplan som ska upphöra under den försäkrades livstid gäller, i stället för vad som sägs i 11 §, det som anges i planen. Vad som avses med allmän pensionsplan framgår av 20 §.

För sådan ålderspension enligt allmän pensionsplan som ska upphöra under den försäkrades livstid gäller, i stället för vad som sägs i 11 och 11 a §§, det som anges i planen. Vad som avses med allmän pensionsplan framgår av 20 §.

14 a §

Vad som sägs i 14 § hindrar inte att efterlevandepension betalas ut med ett lägre belopp än det belopp som betalades ut vid den närmast föregående utbetalningen, om sänkningen beror på

– ändringar av försäkrings- tekniska antaganden som tillämpas vid beräkningen av utbetalningens storlek,

– uttag av avgifter som följer av försäkringsavtalet, eller

– ändringar av antalet utbetalningar per år.

Fondförsäkringar

Försäkringar där försäkrings- tagarna bär placeringsrisken

15 §³

För fondförsäkringar klass III enligt 2 kap. 12 § försäkrings- rörelselagen (2010:2043) eller 2 kap. 11 § lagen (2019:742) om tjänstepensionsföretag ska det vid bedömningen enligt 11 och 14 §§ av utbetalningarnas storlek under

För pensionsförsäkringar där försäkringstagarna eller andra ersättningsberättigade bär placeringsrisken ska det vid bedömningen enligt 11, 11 a och 14 §§ av utbetalningarnas storlek under de första fem utbetalnings-

² Senaste lydelse av tidigare 11 a § 2024:974.

³ Senaste lydelse 2019:787.

de första fem åren bortses från sådana förändringar av beloppen som beror på *fondandelarnas kursutveckling*. *åren* bortses från sådana förändringar av *de utbetalade* beloppen som beror på *att värdet av tillgångarna i försäkringen har ändrats*. Bilaga 2

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden kommit in från Finansinspektionen, Landsorganisationen i Sverige (LO), Offentliganställdas Förhandlingsråd (OFR), PTK, Riksförbundet Pensionärsgemenskap (RPG), Skatteverket, SKPF Pensionärerna, SPF Seniorerna, Statens tjänstepensionsverk (SPV), Stockholms universitet (juridiska fakulteten), Svensk Försäkring, Svenska Aktuarieföreningen, Svenska Bankföreningen, Svenskt Näringsliv, Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco), Sveriges Ingenjörer och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Akavia, Arbetsgivarverket, Företagarna, Ledarna, Pensionsmyndigheten, Pensionärernas riksorganisation (PRO), Småföretagarnas Riksförbund, Svensk Värdepappersmarknad och Tjänstepensionsförbundet